

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за висшето образование

(Обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 28 от 1996 г., бр. 56 от 1997 г.; попр.,бр. 57 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 58 от 1997 г., бр. 60 от 1999 г.; попр., бр. 66 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 111 и 113 от 1999 г., бр. 54 от 2000 г., бр. 22 от 2001 г., бр. 40 и 53 от 2002 г., бр. 48 и 70 от 2004 г., бр. 77, 83 и 103 от 2005 г., бр. 30, 36, 62 и 108 от 2006 г., бр. 41 от 2007 г., бр. 13, 43 и 69 от 2008 г., бр. 42, 74 и 99 от 2009 г., бр. 38, 50, 56, 63 и 101 от 2010 г., бр. 61 и 99 от 2011 г., бр. 60 и 102 от 2012 г., бр. 15, 63, 68 и 101 от 2013 г. и бр. 54, 66 и 107 от 2014 г., бр. 56 от 2015 г.)

§ 1. В чл. 26, ал. 8, т. 2, буква „а“ се изменя така:

„а) проекти за създаване, преобразуване или закриване на катедри, обслужващи звена и териториални поделения на факултета в чужбина;“

§ 2. В чл. 30, ал. 1, т. 10, буква „б“ след думите „за откриване на звена“ се добавя „включително на териториални поделения на факултетите в чужбина“.

§ 3. В 4 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 след думите „могат да разкриват свои звена“ се добавя “или териториални поделения на факултетите в чужбина“.

2. Създават нови ал. 4 и 5:

„(4) Териториалните поделения на факултетите по чл. 26, ал. 8, т. 2, буква “а“ в чужбина не са самостоятелни звена. Обучението и управлението и на териториалното поделение се извършва от академичния състав и органите за управление на факултета.

”(5) По решение на Академичния съвет на висшето училище в териториалните поделения по ал. 4 в чужбина може да се провежда и частично обучение по отделни дисциплини, които имат относителна самостоятелност по отношение на цялостния образователен процес по дадена специалност.“

3. Досегашната ал. 4 става ал. 6.

Заклучителни разпоредби

§ 4. В Закона за здравето (обн., ДВ, бр. 70 от 2004 г.; изм., бр. 46, 76, 85, 88, 94 и 103 от 2005 г., бр. 18, 30, 34, 59, 71, 75, 81, 95 и 102 от 2006 г., бр. 31, 41, 46, 59, 82 и 95 от 2007 г., бр. 13, 102 и 110 от 2008 г., бр. 36, 41, 74, 82, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 41, 42, 50, 59, 62, 98 и 100 от 2010 г., бр. 8, 9, 45 и 60 от 2011 г., бр. 38, 40, 54, 60, 82, 101 и 102 от 2012 г., бр. 15, 30, 66, 68, 99, 104 и 106 от 2013 г., бр. 1, 98 и 107 от 2014 г. и бр. 9 от 2015 г.), в чл.175, ал. 1 се създава изречение второ: „Частично обучение по отделни дисциплини, които имат относителна самостоятелност по отношение на цялостния образователен процес по някоя от специалностите по предходното изречение, може да се организира и провежда и в териториални поделения на съответните факултети в чужбина.“

§ 5. В срок до два месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет и министърът на образованието и науката привеждат в съответствие с него подзаконовите актове по прилагането му.

15.09.2015 г.

Вносител:

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование

Причини и цели, които налагат приемането на закона:

С промените в Закона за висшето образование, обнародвани в бр. 61 от 2011 г., се даде възможност на българските висши училища да привличат чуждестранни студенти не само на територията на Република България, но и в техни звена в чужбина.

Разпоредбите, с които беше изменен и допълнен законът, предвиждат трансгранична дейност на висшите училища (учебна, научноизследователска, художественотворческа, проектна и иновационна) да се „изнася” и извън националните граници на държавата по седалището на висшето училище и да се осъществява в държавата на потребителя (студента, докторанта, специализанта).

Осигуряването на възможността на висшите училища да разширяват свободно дейността си в чужбина остана в голямата си част само като възможност, от една страна поради неяснота в основните допълващи текстове, от друга страна поради подчиняването на тези дейности на българското законодателство и съответно това на приемащата държава.

Опитът на някои от най-големите държавни и частни български висши училища от последните години показва, че въпреки оцененото от потенциални чуждестранни кандидат-студенти високо качество на образованието в тези висши училища, те биха предпочели да започнат обучението си в българското висше училище на собствена територия. Сред основните аргументи за това са – недоброто познаване на политическата и икономическа обстановката в България, условията за живеене, и др. Започвайки обучението си в българско висше училища в собствената им държава, те се чувстват спокойни и сигурни.

Всичко това води до извода, че привличането на чуждестранни студенти, особено от държави-членки на Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство, би било по-лесно и реалистично, само ако се даде възможност на чуждестранните студенти да започнат обучението си в собствената си или близка държава. Отделно от това се създават реални условия за популяризиране на българското висше образование сред чуждестранните студенти.

Основни положения в законопроекта:

Във връзка с установения след края на 2011 г. голям интерес на чуждестранни висши училища и организации, признати по законодателството на съответната държава, да организират и провеждат изцяло или отчасти образователна дейност съвместно с български висши училища на чужда територия са предложени промени в действащия Закон за висшето образование. Смятаме, че чрез предлаганите промени ще се избегне неясното тълкуване на понятието „звено в чужбина“, посочено в § 4, ал. 3 от Допълнителните разпоредби на Закона за висшето образование.

Съществуващото вътрешно противоречие в отделни норми на действащия Закон за висшето образование, което дава възможност за двусмислено тълкуване, се изразява в това, че:

1. В структурата на висшите училища влизат основни и обслужващи звена и филиали;
2. Учебният процес в българските висши училища се провежда само в техни основни звена и филиали, разкрити с решение на Народното събрание или Министерски съвет;
3. Висшите училища могат да разкриват свои „звена“ в чужбина при условията и по реда на Закона за висшето образование и при спазване на законодателството на приемащата държава;
4. По легалната дефиниция, дадена в чл. 26в, ал.1, териториално изнесените структури на висшите училища се наричат „филиали“ и се създават в райони, където липсва съответната университетска структура, за да се удовлетворят потребности от обучение в определени професионални направления.

Необходимост от допълнителни финансови средства:

Предложеният законопроект не изисква допълнителни финансови средства и няма да доведе до пряко или косвено въздействие върху държавния бюджет.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

За приемането на проекта не е необходимо да се изготвя справка за съответствие с правото на Европейския съюз, тъй като с предложения законопроект не се уреждат въпроси, които са предмет на приложимото вторично законодателство.

15.09.2015 г.

Вносител: